

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Szkole Podstawowej w Boguszycach z oddziałami przedszkolnymi

Wersja skrócona dla uczniów klas IV-VIII

I. WPROWADZENIE

- ✓ W jakim celu zostały wprowadzone „Standardy ochrony małoletnich”?
- ✓ Co możecie w nich znaleźć?
- ✓ Prawa dziecka – dlaczego powinniście je znać?

1. Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia macie również do czynienia w środowisku sobie najbliższym – szkolnym i pozaszkolnym. W tej sytuacji konieczna jest odpowiednia reakcja szkoły. Jednym z najważniejszych celów działania szkoły jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie w niej bezpiecznego i przyjaznego Wam środowiska. Pamiętajcie, że niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać w szkole pomoc.

2. Istotnym i konkretnym działaniem na rzecz Waszej ochrony w szkole jest stworzenie Wam warunków do skutecznej pomocy w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia Waszych praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny z punktu widzenia Waszego bezpieczeństwa dokument – „Standardy ochrony małoletnich”. Do jego opracowania szkoła została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony Was przed przemocą fizyczną i psychiczną, edukacyjną, materialną czy – coraz powszechniejszą – cyberprzecią. Dlatego też dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których możecie skorzystać w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa lub podejrzenia, że takie sytuacje Wam zagrażają.

3. Standardy Ochrony Małoletnich określają m.in.:

1) zasady, czyli przyjęte w szkole normy postępowania pracowników szkoły i małoletnich uczniów, dotyczące w szczególności:

- a) bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi,*
- b) bezpiecznych relacji między małoletnimi,*
- c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu,*
- d) ochrony małoletnich przed zagrożeniami z sieci;*

2) sposoby postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz działania szkoły zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

4. „Standardy ochrony małoletnich” stanowią również ważną formę zabezpieczenia Waszych praw. Jako osobom małoletnim należy się Wam szczególna opieka i ochrona dorosłych, bo nie zawsze jesteście w stanie sami należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo. Ochrona Waszych praw jest zatem powinnością rodziców i wszystkich pracowników szkoły. Działania naruszające prawa dziecka uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem.

II. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

✓ *Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniem, a personelem szkoły*

1. W Szkole obowiązują jasno określone zasady bezpiecznych relacji między pracownikami, a uczniami. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.

2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec ucznia w jakiejkolwiek formie. Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników bez względu na pełnioną funkcję lub stanowisko, a także stażystów i wolontariuszy.

3. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.

4. Pracownik Szkoły w kontakcie z uczniami:

- 1) zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem;
- 2) uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
- 3) nie zawstydzia ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
- 4) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
- 5) nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.

5. Uczeń ma prawo do prywatności, natomiast odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a uczeń o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.

6. Pracownikowi Szkoły nie wolno w obecności uczniów używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.

7. Pracownikowi Szkoły nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej ani stosować gróźb.

8. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do równego traktowania uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.

9. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów.

10. Pracownikowi Szkoły bezwzględnie zabrania się:

- 1) nawiązywać relacji seksualnych z uczniem;
- 2) składać uczniowi propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;
- 3) proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek.

11. Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem ucznia.

12. Kontakt fizyczny z uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

13. Pracownik, który ma świadomość, iż uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z uczniem, wykazując zrozumienie i wyczucie.

14. Niedopuszczalne jest spanie pracownika w jednym pokoju z uczniem podczas wycieczek szkolnych.

15. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:

- 1) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli rodzaj niepełnosprawności tego wymaga, a uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę;
- 2) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
- 3) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole.

16. Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

17. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

18. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, e- dziennik, telefon służbowy).

19. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

20. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

✓ Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz procedury ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami

1. Na terenie szkoły zabrania się korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych służących do przekazu informacji podczas zajęć edukacyjnych i uroczystości szkolnych.

2. Dopuszcza się używanie urządzeń multimedialnych na zajęciach edukacyjnych, jeżeli wymaga tego tok zajęć lub program nauczania, za zgodą prowadzącego zajęcia.

3. Dozwolone jest użycie telefonu komórkowego na zajęciach edukacyjnych w celu ratowania życia lub zdrowia.

4. W razie naruszenia punktu 1 uczeń zobowiązany jest do wyłączenia/wyciszenia i schowania telefonu komórkowego.

5. Nagrywanie dźwięku, obrazu oraz fotografowanie za pomocą telefonu lub innych urządzeń elektronicznych jest zabronione.

6. W razie niedozwolonego używania telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych przez uczniów mogą być zastosowane kary zgodnie ze statutem.

7. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

8. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych:

1) Szkoła zapewnia personelowi i uczniom możliwość korzystania z Internetu w czasie trwania zajęć oraz poza nimi;

2) O bezpieczeństwie korzystania z Internetu mówi regulamin pracowni informatycznej.

3) Sieć szkolna jest monitorowana;

4) Sieć szkolna jest zabezpieczona zgodnie z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich. Za zabezpieczenie odpowiada osoba wyznaczona przez dyrektora. Do zadań tej osoby należy między innymi:

- a. zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi treściami,
- b. instalacja oraz aktualizacja oprogramowania,
- c. przynajmniej raz na trzy miesiące sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który kieruje ucznia na rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji;

5) Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

6) Uczeń korzystający z komputera w bibliotece szkolnej używa konta przewidzianego dla uczniów – czytelników biblioteki.

✓ *Zasady ochrony wizerunku ucznia*

1. Szkoła, uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku ucznia.

2. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

3. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

5. Upublicznienie przez pracownika placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Dobrą praktyką jest również pozyskiwanie zgód samych dzieci.

III. ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY

1. Jeśli ktokolwiek z rówieśników jest wobec Ciebie agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, powiedz o tym wychowawcy, nauczycielowi, psychologowi lub pedagogowi. Przedstaw mu sytuację. Jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka. Nauczyciel lub specjalista, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Działania te podejmie we współpracy z rodzicami. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Szkoła podejmie kolejne działania i zgłosi sytuację odpowiednim służbom.

Przemoc fizyczna: bicie, popychanie, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie przedmiotami.

Przemoc słowna: obelgi, bezpośrednie obrażanie, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół po to, aby jeszcze bardziej dokuczyć.

Przemoc psychiczna: poniżanie, wykluczanie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, straszenie, szantażowanie.

Cyberprzemoc: nękanie, straszenie, szantażowania z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod Ciebie.

2. Jeżeli w domu dzieje Ci się jakakolwiek krzywda, poinformuj o tym wychowawcę, psychologa lub pedagoga. Podejmie on stosowne działania, mające na celu Twoją ochronę. Jeśli nauczyciel lub inni pracownicy szkoły zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażanie Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia;
- b) naruszanie Twojej godności, nietykalności cielesnej (także w aspekcie seksualnym);
- c) powodowanie szkody w Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywoływania Twojego cierpienia;
- d) istotne naruszanie Twojej prywatności lub wzbudzanie u Ciebie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Działania szkoły:

1. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z psychologiem i pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś. Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i psycholog /pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

2. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń,

że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza także problem dyrektorowi.

3. Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) dyrektor, psycholog, pedagog wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę. Szkoła zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną.

4. Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, psycholog, pedagog nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.

5. W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, dyrektor powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.

6. W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu czy życiu dyrektor lub specjalista powiadamia pogotowie, policję.

7. Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję. Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskiej Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą i odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.

3. Jeśli doświadczyłeś krzywdy ze strony jakiegokolwiek pracownika szkoły lub osoby współpracującej ze szkołą (np. wolontariusza, stażysty), natychmiast poinformuj o tym dyrektora, psychologa lub pedagoga. Każda osoba pracująca w szkole musi przestrzegać zasad zapewniających bezpieczne relacje z uczniem (Rozdział II). O fakcie powiedz także rodzicom. Dyrektor podejmie odpowiednią interwencję, a Ty zostaniesz objęty stosowną pomocą specjalistów. Pamiętaj, że wobec osoby stosującej przemoc zostaną wyciągnięte konsekwencje prawne.

IV. OGÓLNOPOLSKIE NUMERY TELEFONÓW WAŻNE DLA CIEBIE I TWOICH RODZICÓW

116 111 - Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży prowadzony przez Fundację „Dajemy Dzieciom Siłę” czynny przez całą dobę, siedem dni w tygodniu, także w dni ustawowo wolne od pracy

48 222 309 900 - Numer SOS – Linia Pomocy Pokrzywdzonym

112 zgłoszenia alarmowe do Centrum Powiadamiania Ratunkowego

116 123 – bezpłatne wsparcie dla osób dorosłych w trudnej sytuacji życiowej

800 080 222 – całodobowa bezpłatna infolinia dla dzieci, młodzieży i rodziców

800 12 12 12 – bezpłatny telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka czynny całą dobę, siedem dni w tygodniu

800 100 100 – telefon zaufania dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci prowadzi fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”

800 70 2222 – centrum wsparcia dla osób w stanie kryzysu psychicznego czynny całą dobę przez siedem dni w tygodniu

800 12 00 02 – ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”.